Provincie Noord-Holland

Aan
Presidium
Kopie aan

Bijlagen: 1

Uw contactpersoon
M.W. Admiraal
AD/STG

Telefoonnummer +31235143323
admiraalm@noord-holland.nl

Betreft: Systematiek verantwoording verordening op de fractiesubsidies

Memo

2 april 2021

Voorstel:

- Kennis te nemen van het gegeven dat er persvragen zijn gesteld naar aanleiding van de vaststelling van het rapport van bevindingen door PS in de vergadering van 8 maart 2021;
- Kennis te nemen van de na te zenden bijlage waarin een weergave wordt gedaan van de verschillende vragen die worden gesteld door de financiële bestuurders of fractiemedewerkers over de toepassing van de verordening op de fractiesubsidies;
- Kennis te nemen van de toelichting op de Noord-Hollandse systematiek van verantwoording in de verordening op de fractiesubsidies;
- In te stemmen met een aanpak waarin twijfelkwesties inzake de verordening worden besproken in de presidiumvergadering in een overleg tussen de fractievoorzitters;
- Te bepalen of er naast het overzicht van veelgestelde vragen, behoefte is aan een longlist met in het verleden goedgekeurde uitgaven.

Aanleiding

Bij de aftrap van de controle op de jaarstukken van de fracties werd duidelijk dat er een behoefte is aan meer houvast bij het besteden en verantwoorden van de fractiesubsidie. De verordening biedt wel aanknopingspunten voor de accountant om de rechtmatigheid te beoordelen, maar biedt de fracties niet in alle gevallen duidelijkheid over de vraag of een bepaalde besteding ook verantwoord is.

Daarnaast zijn er dit jaar persvragen gesteld naar aanleiding van de vaststelling van het rapport van bevindingen fractiesubsidies 2019-2020 en is er enige media aandacht geweest voor de verantwoording van de besteding van de fractiesubsidie. Uit de wijze waarop er over de rechtmatige bestedingen van een fractie wordt bericht, wordt duidelijk dat niet elke rechtmatige besteding ook als verantwoord wordt gezien in de publieke opinie.

Jaarlijks komen er op de Statengriffie veel grotere en kleinere vragen over de besteding en verantwoording van de fractiesubsidies binnen. Daaruit wordt de behoefte aan de zekerheid van een bepaalde goedkeuring vooraf duidelijk.

In dit memo wordt daarom een toelichting gegeven op de geest van de vaststellings – en met name de verantwoordingssystematiek van de verordening op de fractiesubsidie. In de bijlage vindt u een overzicht van veelgestelde vragen en antwoorden (aan deze bijlage wordt nog gewerkt, deze zal worden nagezonden).

Ook wordt er een voorstel gedaan voor een manier waarop de twijfelkwesties waar fracties mee zitten in het presidium kunnen worden opgelost.

Systematiek subsidieverstrekking

Elke fractie in Provinciale Staten wordt ondersteund vanuit een stichting. Deze stichting ontvangt jaarlijks een subsidie van de provincie. De subsidie wordt onder voorwaarden verleend. Deze subsidie vormt het fractiebudget. De Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015 bevat de regels rondom het fractiebudget.
De subsidie wordt uitsluitend verstrekt voor activiteiten die dienen ter ondersteuning van het functioneren van de fracties.
De subsidieverlening geeft een voorlopig recht op het subsidiebedrag. Alleen de uitgaven die binnen de subsidieverordening geoorloofd zijn, zijn rechtmatig. Rechtmatige uitgaven mogen worden bekostigd uit de subsidie. Uitgaven die in strijd zijn met de subsidieverordening zijn onrechtmatig.

Na afloop van het subsidiejaar wordt de subsidie vastgesteld door de voorzitter van Provinciale Staten. Bij de subsidievaststelling wordt de subsidie definitief toegekend en wordt de uiteindelijke hoogte bepaald. Onrechtmatige uitgaven worden bij de vaststelling buiten beschouwing gelaten. Zodoende kan de subsidie na vaststelling lager zijn dan bij de verlening. Het verschil wordt teruggevorderd bij de ontvanger. De voorzitter kan zich hierbij baseren op het rapport van bevindingen, opgesteld door de accountant. De fracties kunnen voorafgaand aan de definitieve vaststelling hun wensen en bedenkingen ten aanzien van het rapport meegeven aan de voorzitter.

Verantwoordelijkheid besteding subsidie

De subsidieontvanger is zelf verantwoordelijk voor rechtmatige besteding van de subsidie. Rechtmatige uitgaven zijn uitgaven die dienen ter ondersteuning van het functioneren van de fractie. De subsidieverordening geeft hierbij een kader met enkele maxima en een opsomming van activiteiten waarvoor de subsidie niet mag worden aangewend.

In de eerste plaats is het dus de verantwoordelijkheid van de fractie om het subsidiebedrag rechtmatig te besteden. Het is ook aan de fractie om bij elke besteding af te wegen of die besteding ten goede komt aan het functioneren van de fractie.
In geval van twijfel kan een concreet geval ter beoordeling aan de voorzitter worden voorgelegd.
Hierbij wordt daarom voorgesteld om die twijfelgevallen in het presidium op intervisie achtige wijze met elkaar te bespreken zodat de fractievoorzitters daarover met elkaar tot een advies kunnen komen.

Het afleggen van verantwoording over de besteding van de subsidie

Er is bewust gekozen voor deze systematiek, nu iedere fractie andere behoeften kent. Het gaat tevens om bestedingen ten behoeve van de politieke activiteiten van de fractie. Doordat uw Staten de subsidieverordening zelf vaststellen, de subsidierelatie ziet op de stichting die de fractie ondersteunt en doordat de voorzitter van Provinciale Staten de subsidie vaststelt, blijft de inhoudelijke rol van de provincie beperkt.

Op deze manier wordt de primaire verantwoordelijkheid voor het afleggen van verantwoording over de besteding van de subsidie neergelegd bij de fractie. Het is namelijk niet de provincie, maar de kiezer aan wie uw fractie, eventueel via vragen van de pers, verantwoording aflegt.
Dit is ook de reden dat een systeem waarin de provincie declaraties van fracties actief moet goedkeuren niet de voorkeur heeft. Een dergelijke aanpak zou een verschuiving van verantwoordingsplicht tot gevolg hebben.

De fracties dragen zelf de verantwoordelijkheid voor het rechtmatig besteden van de ontvangen subsidie. De toetsing van de accountant geeft slechts uitsluitsel over de rechtmatigheid van de uitgaven. De accountant doet geen uitspraken over de vraag of de uitgaven ook verantwoord zijn.

Declaraties worden desgevraagd openbaar gemaakt

In de geest van de verordening legt de fractie verantwoording af aan de kiezer. Hierbij kan worden opgemerkt dat de jaaroverzichten van fracties en de onderliggende bonnetjes op verzoek openbaar gemaakt moeten worden op grond van de Wet openbaarheid van bestuur, vanaf het moment dat de provincie deze documenten onder zich heeft. Indien een persvraag hierover bij de Statengriffie binnen komt stellen we de fractievoorzitter daarover uiteraard direct van op de hoogte.